

BRENDA

door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Er zijn verschillende herleidingen mogelijk.

- 1] Vrouwelijke vorm van 'Brand' = 'blinkend zwaard in de zon', 'vlammend zwaard' (germ.). Dientengevolge kan het ook de vrouwelijke verkorte vorm zijn van een naam die oorspronkelijk op '-brand' eindigde, zoals bv. Hildebrand (= in de zon schitterend of vlammend schild), IJsbrand (= 'in de zon schitterend of vlammend ijzer' enz.
- 2] Wordt ook wel opgevat als variant van Berendina (= vrouwelijke vorm van Bernhard = 'sterk als een beer' (Germaans);
- 3] Vrouwelijke vorm van de oud-ierse namen Bran en Brendan = 'raaf'.

*

De raaf als symbool

De raaf heeft in vele culturen symbolische betekenis: het is een goddelijke vogel, omdat hij spreken kan; vandaar dat hij symbool is voor profeten, die immers ook beschouwd worden als een spreekbuis namens de goden. Enerzijds heeft hij te maken met de zon en het licht, anderzijds met de dood en de duisternis. Vaak begeleidt hij tezamen met de wolf de zielen naar de onderwereld.

In de **Scandinavische** en **Germaanse** mythologie heeft de god Odin of Wodan twee raven op zijn schouder; de ene is Hugin (= denker) en de ander Munin (= gedachtenis): zij komen alles wat ze gezien hebben vertellen. De Noormannen en Vikingen gebruikten de afbeelding van de raaf als hun waarmerk. De **Kelten** kenden er goddelijke kracht aan toe: waarzeggerskunst; overwinning in de strijd; vruchtbaarheid. Een totaal zwarte raaf is een boos teken, maar heeft hij een witte vlek, dan brengt hij geluk. Bij de **Grieken** en **Romeinen** is de raaf het symbool voor een lang leven; hij is de boodschapper van de zonnegod Apollos. Bij de **Egyptenaren** was hij juist symbool voor het kwaad. De **Chinezen** brengen hem in verband met de zon: een drie-benige raaf verbeeldt de tijden van de zon: opkomst, zenit, ondergang. De **Indianen** zagen hem als de schelm. Voor de **Joden** was hij onrein; symbool van boosheid en kwaad. Ook voor de **christenen** was hij op de eerste plaats een vogel die op aas afkomt, die anderen de ogen uitpikt: zo staat hij voor het kwaad dat de mensen verblindt. Hij is symbool van de zonde in tegenstelling tot de witte duif die pure goedheid belichaamt. Hij is ook symbool voor het rusteloos zwerven (Noach stuurde er een raaf op uit die na vergeefse omzwervingen terugkeerde in de ark); daarom is hij ook symbool van de eenzaamheid, en als zodanig de kluisenaars en woestijnmonniken zeer vertrouwd. Velen van hen werden op wonderbare wijze door raven gevoed: Elia, Paulus de woestijnmonnik, Benedictus; daarnaast kwamen de twee trouwe raven van Meinrad wraak nemen toen de heilige door twee onverlaten was vermoord.

*

Bijzonderheden

De naam Brenda is tegenwoordig wijd verbreid in Europa. Onder invloed van Scott's roman 'The Pirate' (1821), waarin één van de twee vrouwelijke hoofdpersonen Brenda heet?

*

Een vrouwelijke heilige van deze naam is vooralsnog onbekend.

*

Brendan van Clonfert (ook **de Reiziger** of **de Zeevaarder**), Annaghdown (Galway), Ierland; abt; † **ca 578**; **feest 16 mei**. Rond 486 geboren in de Ierse plaats Kerry in het graafschap Galway werd hij opgevoed door Sint Ita († 650; feest 15 januari) van Ierland. Later werd hij leerling bij Sint Finnian in Clonard († ca 549; feest 12 december) en Sint Gildas in Llancarvan in Wales († 570; feest 29 januari). Hij stichtte meerdere kloosters in Ierland, waarvan Clúain Ferta (Clonfert) in Connacht het belangrijkste was. De langste tijd van zijn leven was hij abt en schreef in die hoedanigheid een regel voor zijn monniken.

Hij is beroemd geworden door het middeleeuwse verhaal 'Navigatio Sancti Brendani' (= 'Van den reise van Sinte Brandaan'), een mythisch verhaal vol wonderbaarlijke gebeurtenissen over een boottocht vanuit Ierland naar het 'Land van Belofte' in het westen, waaruit latere geleerden de conclusie hebben getrokken dat Sint Brandaan met zijn monniken reeds in de zesde eeuw Amerika moet hebben bezocht.

De vuurtoren 'Brandaris' op het eiland Terschelling is naar hem genoemd. Dat komt, omdat Brendan patroon is van reizigers, schippers en zeelieden. Daarnaast wordt hij aangeroepen tegen brand (tijdens zijn tocht beschermde hij de bemanning tegen het vuur van de hel).